

Vet Aquí!

Butlletí lingüístic de la
Diputació de Girona

Gener de 2014

NO HI HA DUBTE!

L'apòstrof

En general, apostrofem els **articles el i la** quan acompanyen paraules que comencen en vocal o en hac:

Paraules masculines: l'acte, l'hàbit, l'expedient, l'hereu, l'informe, l'històric, l'ofici, l'homenatge, l'ull, l'humà

Paraules femenines: l'acta, l'habilitat, l'edat, l'hectàrea, l'ínfula, l'hípica, l'obertura, l'hortalissa, l'urna, l'hulla

També apostrofem l'article *el* quan acompanya els números 1 i 11, ja que es pronuncien amb una vocal inicial:

l'1 de gener (l'u de gener), l'11 de febrer (l'onze de febrer)

! L'article no s'apostrofa en els casos següents:

- a) Els mots femenins que comencen en *i, u, hi o hu* àtona:
la identitat, la higiene, la universalitat, la humanitat
- b) Les paraules que comencen amb *i, u, hi o hu + vocal* (un diftong creixent):
el ien, el iode, la iaia, la iuca, el hiat, la hiena
- c) Els noms de les lletres:
la a, la efa
- d) Les paraules que comencen amb una hac aspirada:
la haima, el handicap
- e) Les paraules *una* (amb referència a l'hora), *ira, Haia i host*:
la una, la ira, la Haia i la host

Aquesta norma de l'apòstrof també s'aplica a les **sigles**:

Apostrofem l'article quan acompanya una sigla que comença en vocal (o bé comença amb una consonant que es pronuncia amb una vocal inicial):

l'ACN, l'ESO, l'IPC, l'ONG, l'UNED, l'FMI, l'LSD

En canvi, no apostrofem l'article femení quan precedeix una sigla que comença en *i*, *u*, *hi*, *hu* àtona o *i*, *u*, *hi*, *hu* + vocal (un diftong creixent):

la UNESCO, la UOC, la UEFA

En el cas de la **preposició de**, l'apostrofem sempre que vagi davant d'una paraula que comenci en vocal o en hac:

d'ara, d'hàbitat, d'emergència, d'hebreu, d'ira, d'histèria, d'ocupació, d'Holanda, d'ubicació, d'hulla

En canvi, en contacte amb una sigla, la preposició *de* només s'apostrofa si la sigla comença en vocal:

d'ESO, d'IPC, *però* de FP, de LSD

L'OSL RESPON!

PER QUÈ, PER A QUÈ o PERQUÈ?

Bon dia,

Tinc un petit dubte a l'hora d'escriure el següent títol: "Els megàlits, per què servien?". No sé si és més correcte escriure *per a què* en comptes de *per què*. M'ho podeu aclarir? I, posats a fer, em podeu recordar quan escrivim *perquè* (junt) i quan *per què* (separat)?

Gràcies.

RESPOSTA

Només fem servir **per a què** quan formulem una pregunta, directa o indirecta, que expressa finalitat o que ens dóna informació sobre la utilitat d'alguna cosa:

Per a què serveix aquest microxip? [*podem dir* Quina és la utilitat d'aquest microxip?]

Per a què em fas tantes preguntes? [*podem dir* Quina és la finalitat de tantes preguntes?]

En la resta de casos (quan equival a *per quina raó* o fa de pronom relatiu) escriurem **per què**, tant si la pregunta és directa com indirecta:

Per què sempre arribes tard? (*pregunta directa*)

M'agradaria saber per què sempre arribes tard. (*pregunta indirecta*)

Per tant, en la frase que esmentes, la forma adequada és *per a què*, ja que podem dir:

Els megàlits, quina utilitat tenien?

D'altra banda, pel que fa a l'escriptura de *perquè* (junt) o *per què* (separat), tingues en compte que escrivim *per què* quan formulem una pregunta (ja sigui directa o bé indirecta), i **perquè** en la resta de casos:

—Per què ha aprovat les oposicions?

—Ha aprovat les oposicions perquè s'ha fet un fart d'estudiar.

Per acabar, et recordem que totes aquestes formes (*perquè*, *per què* i *per a què*) s'accentuen sempre, i que la forma *per a què* només s'utilitza en frases interrogatives, ja siguin directes o bé indirectes:

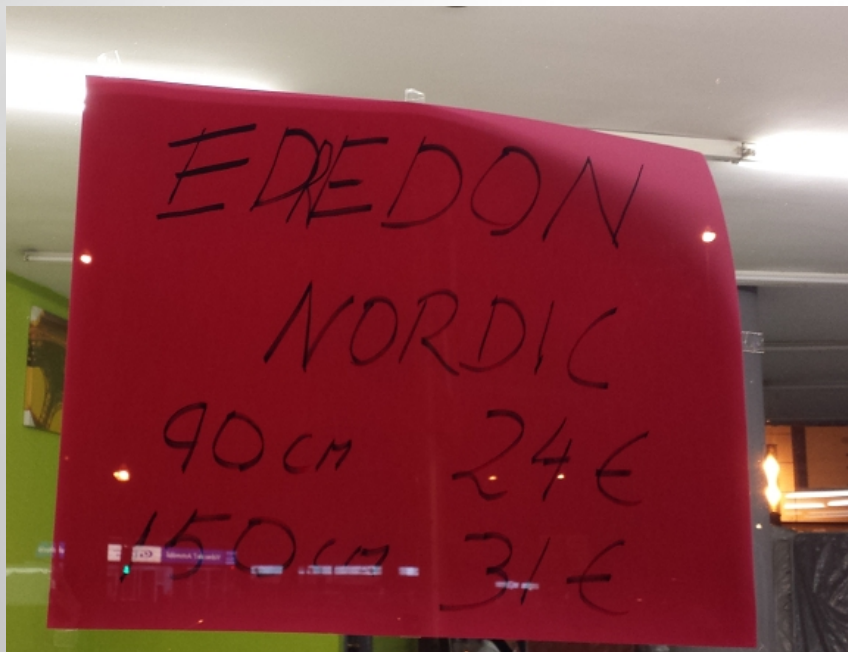
✘ Després de la seva explicació ja sé per a què serveix aquest microxip.

✓ Després de la seva explicació ja sé perquè serveix aquest microxip.

FOTOLAPSUS

Des d'aquesta secció us animem a fer-nos arribar fotografies d'incorreccions lingüístiques que detecteu en el vostre dia a dia. Ens les podeu enviar a l'adreça osl@ddgi.cat, i les publicarem en algun dels propers butlletins.

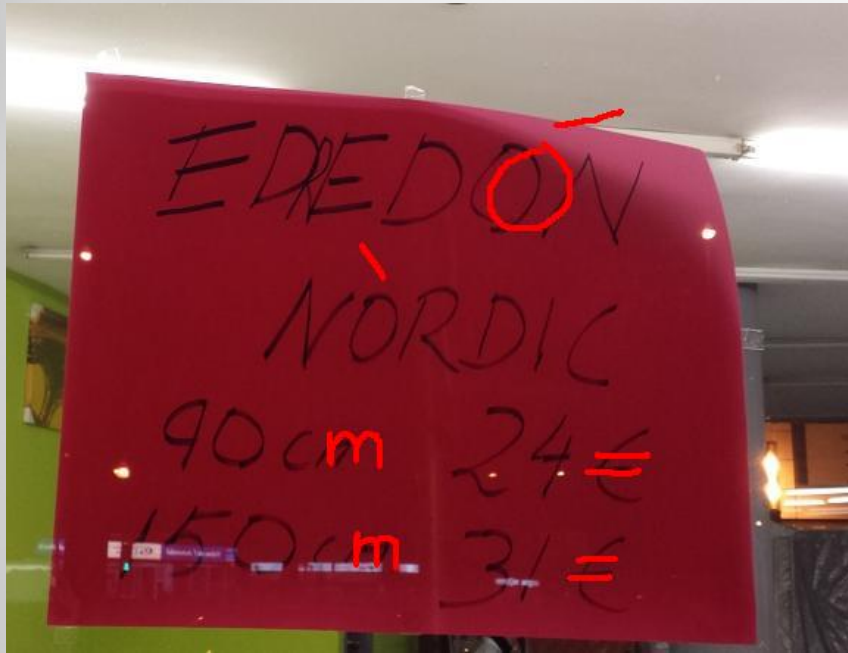
Per començar, aquest mes hem fet la feina per vosaltres, i hem descobert aquesta meravella!

Fixeu-vos que, en aquest cartell, caldria fer-hi quatre correccions:

- 1) En català, l'equivalent a la forma castellana *edredón* és **edredó**.
- 2) El mot **nòrdic** s'accentua, perquè és una paraula plana que no acaba en *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *as*, *es*, *ís*, *os*, *us*, *en*, *in*.
- 3) El símbol que fa referència al mot centímetres s'escriu en minúscules: **cm**.
- 4) El símbol de l'euro és una *C* amb dues ratlletes horitzontals: **€**.

Per tant, un cop introduïts els canvis, el cartell resultant seria aquest:

Tingueu en compte que tant podem fer servir la forma *edredó nòrdic* com *nòrdic*, directament, per referir-nos a la peça de roba que posem sobre el llit per abrigar-nos.

EL TAST ENVERINAT

Per acabar, us deixem amb una frase que no és del tot correcta:

Quin error s'amaga darrera d'aquesta frase?

Heu detectat quina és la incorrecció? La solució, la trobareu en el proper *Vet Aquí!*

Des de l'Oficina de Serveis Lingüístics us animem a proposar-nos temes que us interessaria que tractéssim, siguin de normativa (pronoms febles, relatius, etc.), de qüestions convencionals, de terminologia administrativa o de qualsevol altre àmbit d'interès per a la Diputació (informàtica, medi ambient, economia...), etc. Podeu fer-ho per mitjà del formulari de contacte que trobareu a l'apartat «Presentació» d'aquest web.

